
Til: Universitetsstyret
Fra: Universitetsdirektøren

Sakstype: Vedtakssak
Møtesaksnr: V-sak 41-2023
Møtenr: 6/2023
Møtedato: 17.10.2023
Notatdato: 26.09.23
Arkivsaksnr:
Saksansvarlig: Ellen Johanne Caesar
Saksbehandler: Marianne Knarud/Gaute Frøisland

UiOs innspill til satsningsforslag til KD for statsbudsjettet for 2025

Bakgrunn

I tildelingsbrevet for 2023 blir UiO bedt om å «Satsingsforslag for 2025» med frist 1. november 2023., Satsingsforslagene skal skrives i prioritert rekkefølge, være korte (inntil en halv side per forslag) og oppgi beløpet det søkes om, iht. veiledningen vedlagt.

Disse satsingsforslagene bruker departementet som grunnlag for drøftingene i regjeringens budsjettkonferanse i februar/mars 2024. Det innebærer at satsingsforslagene må være av en art som vekker politisk oppmerksomhet og som har et omfang som gjør det naturlig å fremme i en prioriteringsdiskusjon med andre statsråder.

Hovedproblemstilling

Fristen til departementet er den 1. november og styret skal vedta forslaget.

I prioritert rekkefølge foreslås i det vedlagte forslaget:

Satsninger knyttet til drift:

- 1) Nasjonalt senter for barn og digitale medier
- 2) Fremtidsteknologier
- 3) Økt kapasitet medisinstudiet

Satsninger knyttet til investeringer i bygg:

- 1) Nytt klinikkbygg for odontologi på Gaustad
- 2) Kjemibygningen på nedre Blindern

FORSLAG TIL VEDTAK

Universitetsstyret slutter seg til universitetsdirektørens framlagte prioriteringer til satsingsforslag utenfor rammen for 2025.

Arne Benjaminsen
universitetsdirektør

Ellen Johanne Caesar
avdelingsdirektør

Vedlegg

- Utkast til UiOs innspills-brev til KD vedrørende satsningsforslag i statsbudsjettet for 2025
- Veiledning til fremstilling av satsingsforslag for 2025 fra KD

Dato: Klikk eller trykk for å skrive inn en dato.

UiOs innspill til statsbudsjettet for 2025

For å lykkes med omstillingen av norsk økonomi, og for å sikre at Norge forblir et godt land å bo i, må vi investere i utdanning, forskning og innovasjon. Nasjonal verdiskaping i en globalisert verden krever at Norge har sterke forskningsuniversiteter som konkurrerer internasjonalt. UiOs fem satsingsforslag vil alle bidra til bærekraftig utvikling, til økt omstilling, konkurransekraft og kunnskapsberedskap, i tråd med ambisjonene i langtidsplanen for forskning og høyere utdanning og med den nylig vedtatte utsynsmeldingen. Satsingsforslagene som angår Kjeller og medisinutdanningen vil også bidra til økt desentralisert utdanning.

Vi viser de økonomiske konsekvensene i tabellen under og omtaler deretter satsningsforslagene i teksten:

Satsninger knyttet til drift:

Prioritet	Satsningsforslag	2025	2026	2027	2028
1	Nasjonalt senter for barn og digitale medier	12 MNOK	21 MNOK	30 MNOK	
2	Fremtidsteknologier	80 studieplasser årlig i en femårsperiode og finansiering tilsvarende 5 rekrutteringsstillinger årlig i 5 år			
3	Økt kapasitet medisinstudiet	100 eller 200 studieplasser over 6 år i kategori A. Nødvendige finansiering av eventuell økt husleie i sykehusene. Investering i egne bygg med henholdsvis 134 MNOK og 627 MNOK			

Satsninger knyttet til investeringer:

Prioritet	Satsningsforslag	2025	2026	2027	2028
1	Nytt klinikkbygg for odontologi på Gaustad	30 MNOK	60 MNOK	25,7 MNOK	
2	Et nasjonalt kunnskapsmiljø for bærekraft på Nedre Blindern.				

UiOs konkrete satsingsforslag

Nasjonalt Senter for barn og digitale medier

Det finnes i dag ingen nasjonale forskningsentre knyttet til barn og unges digitale hverdag. Samtidig er behovet for forskning og kvalitetssikret informasjon på området stort. UiO v/Institutt for medier og kommunikasjon (IMK) er det ledende nasjonale fagmiljøet som undersøker barn og unges digitale hverdag og oppvekst, og ser dette i lys av barns rettigheter. Forskningsgruppen utfører tverrfaglig og internasjonal komparativ forskning på området *Barn, unge og medier*, med særlig vekt på risiko og ferdigheter, og samarbeider på tvers av faglige, institusjonelle og nasjonale grenser. Satsingsforslaget er et direkte svar på samfunnsoppdrag *Inkludering av barn og unge*, beskrevet i regjeringens langtidsplan for forskning og høyere utdanning.

Et nasjonalt senter ved UiOs IMK vil ivareta og videreutvikle forskning på hvordan digitale medier legger til rette eller hindrer velferd og gode oppvekstsvilkår for barn og unge, utvikle nye forskningsmetoder for å inkludere barn og unge i forskning på det digitale feltet, ha oppdatert forskningsberedskap knyttet til nye fenomener og akutte digitale utfordringer som måtte oppstå, bidra til en evidensbasert politikk og regulering samt bidra med forskningsbasert kunnskap i en opphetet samfunnsdebatt, inkludert muligheten for en systematisk forskningsformidling rettet mot foreldre, lærere, aktører i praksisfeltet - og barn og unge selv.

Utgangspunktet vil være hvordan digitale medier påvirker barn og unges oppvekst i Norge, men med et internasjonalt og komparativt samarbeid. Dette vil særlig skjer gjennom forskningsnettverket EU Kids Online, som ledes av IMK og som pr i dag består av 150 forskere i 35 land.

- 1) Grunnforskning på området barn, unge og Internett for å kunne svare på for hvilke barn under hvilke forhold leder bruk av Internett til økte digitale muligheter slik som kunnskap og demokratisk deltakelse, og for hvilke barn under hvilke forhold leder bruken til risiko for skade.
- 2) Utvikle et helhetlig nasjonalt kunnskapsmiljø og samarbeidende forskningsnettverk for barn og medier
- 3) Være en ressurs for policy- og reguleringsmyndigheter nasjonalt og internasjonalt
- 4) Drive aktiv forskningsformidling, kunnskapsdeling og undervisning om digital risiko og rettigheter rettet mot foreldre, praksisfelt og barn og unge selv.

I tillegg til det angitte kostnadsoverslaget i tabellen for et Nasjonalt senter for barn og digitale medier, vil UiO bidra med en vesentlig egenandel til senteret i form av rekrutteringsstillinger.

UiO: Fremtidsteknologier

UiO: Fremtidsteknologier er en ambisiøs utdannings- og forskningssatsing i samarbeid med forskningsmiljøene på Kjeller og næringslivet. UiO er etablert på Kjeller med Institutt for teknologisystemer (ITS). Satsingen skal sikre bedre rekruttering til forskningsmiljøer og teknologibedrifter, samt utvikle studentmiljøet på Kjeller med fokus på innovasjon og praksis. Satsingen svarer på behovene identifisert i Utsynsmeldingen og kompetansebehovsanalysene gjennomført av KD. UiO vil utvikle arbeidslivsrettede utdanninger innen romteknologi, autonome systemer, kybernetikk og sensorteknologier, fornybare energisystemer, datasikkerhet og cyber security, radiofarmasi og nukleærteknologi, samt etter- og videreutdanningstilbud i samarbeid med næringslivet.

Satsingen blir et kraftfullt bidrag til et fremtidsrettet og bærekraftig næringsliv for Norge, og støttes av Institutt for energiteknikk, Forsvarets forskningsinstitutt, NOR SAR, Justervesenet, Norsk institutt for luftforskning, Kunnskapsbyen Lillestrøm, Kjeller Innovasjon, Lillestrøm kommune og Legemiddelindustrien. Det er også muligheter for synergier med fagskoleutdanninger i regionen.

Regjeringen har ambisjoner om mer regional utdanning, samarbeid med arbeidslivet og praksis. Regjeringsplattformen løfter fram potensialet for økt verdiskaping ved å tilrettelegge for en norsk industriell verdikjede for rombasert infrastruktur og tjenester for småsatellitter, samt utvikling av batteri- og hydrogenvirksomhet. Vi deler disse ambisjonene, men for å lykkes må vi utdanne atskillig flere med kompetanse innenfor områdene over. En videreutvikling av Kjellermiljøene, der utdanning, forskning, innovasjon og næringsliv veves tettere sammen, vil bidra til alt dette. I statsbudsjettet for 2023 fikk UiO tildelt 20 studieplasser til nukleære fag, som nå settes i aktivitet. I 2022 tok ITS opp flere kybernetikkstudenter enn tidligere og rekrutterer flere ansatte.

I høst ble Masterprogram i romsystemer en realitet med 10 studieplasser initielt. ITS huser studentorganisasjonen Portal SpaceRocket, som blant annet tester og bygger rakettmotorer. Dette gjøres over eget budsjett, og satsingen på Kjeller er således i gang. For at det skal bli kraft over satsingen og skapes et robust studentmiljø, behøves et større antall studieplasser og rekrutteringsstillinger, dvs en tildeling over statsbudsjettet på 80 studieplasser årlig i en femårsperiode, samt 5 rekrutteringsstillinger årlig i 5 år i samarbeid med næringslivet.

Økt kapasitet på medisindanningen i Norge

Vi er glade for at behovet for flere studieplasser i medisin er løftet frem i regjeringsplattformen og at regjeringen har startet opptrappingen. UiO støtter Grimstadutvalgets konklusjoner og mener det er viktig at Norge utdanner en større andel av sine egne leger for å sikre et bærekraftig helsevesen i årene fremover. UiO

er sitt ansvar bevisst som den største medisinstudiet i Norge, og vil bidra til videre vekst i total kapasitet.

UiO og Sørlandet sykehus HF har etablert en desentralisert utdanning for medisinstudenter i Agder, UiO Campus sør. De første medisinstudentene er nå på plass og får praktisk og teoretisk undervisning fra lokalt UiO-ansatte på Sørlandet sykehus og i kommunene i Agder. Fra 2024 vil medisinstudentene kunne gjennomføre halve studieløpet på UiO Campus sør, og med tildeling av ytterligere studieplasser kan vi øke kapasiteten.

UiO har et langt og godt samarbeid med primær- og spesialisthelsetjenesten på Innlandet gjennom samarbeid om praksis. Dette var bakgrunnen for vårt felles ønske om å etablere UiO Campus Innlandet. Dette arbeidet ligger for tiden på is etter tildelingen av studieplasser til NTNU Gjøvik i statsbudsjettet 2024, men uavhengig av fremtiden for Campusarbeid på Innlandet er vi avhengig av å bevare samarbeidet om praksis i regionen.

Vi viser til brev av 22.06.21 om kostnadsberegninger for varig finansiering av økt antall studieplasser og engangsinvesteringer på bygg. Kostnadsberegningene legger fram estimer og konsekvenser for en økning på hhv. 100 og 210 studieplasser. Ved full implementering av økningen i alle seks studieår vil medisinstudiet ved UiO totalt ha hhv. 2040 og 2700 studenter. Dette vil bety en vesentlig bedre utnyttelse av Helse Sør-Øst som undervisningsarena for medisinstudenter. Økt antall studenter vil også medføre en økning på hhv 195 og 410 årsverk (hvorav hhv 92 og 192 vitenskapelige stillinger), noe som vil gi en betydelig styrking av forskningsaktiviteten innenfor de medisinske fagfeltene både ved UiO og i HSØ. Både med hensyn til investeringer i eiendom, rekruttering og ansettelse vil vi understreke viktigheten av forutsigbarhet ved økninger i studieplasser, og at studieplassene ikke kommer med føringer som er til hinder for effektiv implementering og drift.

Byggeprosjekter

1) UiO opprettholder forslaget om nytt klinikkbygg for odontologi på Gaustad

UiO har forespurt Statsbygg om dette og de opplyser at: Estimert forprosjektkostnad på 95 mill. kroner per des.2018 utgjør 121 mill. kroner per jul.2025.

Med ca. samme prosentvise fordeling på periodiseringen som lagt til grunn i forrige satsingsforslag ville det kunne se ut under:

Prosjekt	Est. tom forprosjekt	Forbruk før 2025	2025	2026	2027
UiO Odontologi	121 MNOK	5,3 MNOK	30 MNOK	60 MNOK	25,7 MNOK

2) Utvikling av et helhetlig nasjonalt kunnskapsmiljø for bærekraft på Nedre Blindern

Klima- natur, og energikrisene krever ny kunnskap og nye former for kunnskapsutveksling. Vi trenger fremragende forskning i enkeltdisipliner, omfattende tverrfaglighet og nye former for samarbeid mellom sektorer. For å møte disse utfordringene vil UiO utvikle Nedre Blindern til et nasjonalt kunnskapsmiljø for bærekraft.

Nedre Blindern skal bli en kraftfull katalysator for en bærekraftig omstilling lokalt, nasjonalt og globalt, i samarbeid med private og offentlige aktører. Også dette i tråd med føringer gitt i ulike nasjonale meldinger, herunder Utsynsmeldingen. Satsingen er i tråd med UiOs Masterplan for eiendom og inngår i ambisjonen om å skape et flerfunksjonelt innovasjonsdistrikt fra Gaustad til Majorstuen. Overflyttingen av fagmiljøer til Livsvitenskapsbygget frigjør Nedre Blindern til ny utvikling med økt tverrfaglighet og faglige satsinger på energi og bærekraft. Byggene må renoveres og utnyttes godt, og dette vil delvis tas over interne budsjetter.

Oppgradering av særlig Kjemibygningen, vil kreve KD-finansiering, ref. departementets tildelingsbrev til UiO for 2021 (3C i utviklingsavtalen). Satsingen foreslås realisert gjennom renovasjon av bygningsmassen, og byggene skal selv demonstrere bærekraft. Gjenbruk, energiøkonomisk og klimavennlig bygging og drift legges til grunn. Gjennom bruk av ny forskning kan byggeprosjektet bidra til grønn innovasjon i byggenæringen.

Et utredningsarbeid for å sikre et gjennomarbeidet og styrbart investeringsprosjekt er nødvendig. Prosjektet skal gjennomføres på et nøkternt kostnadsnivå og ulike finansierings- og gjennomføringsmodeller som i dag ikke kan brukes i sektoren, bør vurderes. UiO arbeider aktivt med utviklingen av egen eiendomsportefølje. Utviklingen av Nedre Blindern handler også om å få en mer kostnadseffektiv samlet portefølje ved å redusere andelen av virksomhet i leide lokaler, og en mer hensiktsmessig bruk av bygningsmassen.

Veiledning til fremstilling av satsingsforslag for 2025

Tildelingen til statlige universiteter og høyskoler fra Kunnskapsdepartementet under kapittel 260 er i hovedsak en rammefinansiering som gir institusjonene handlingsrom til å prioritere og disponere bevilgningen for å nå de overordnede målene for sektoren og institusjonens egne virksomhetsmål. Universitetene og høyskolene kan sende satsingsforslag for tiltak de vurderer ikke kan dekkes gjennom omprioriteringer innenfor den rammebevilgningen de mottar.

Satsingsforslagene skal nummereres i prioritert rekkefølge og oppsummeres i tabell i begynnelsen av dokumentet, jf. følgende mal for tabell:

Prioritet	Satsingsforslag	2025	2026	2027
1	Eks.1: Prosjekt A	xx mill. kroner	xx mill. kroner	xx mill. kroner
2	Eks.1: Prosjekt B	xx mill. kroner	xx mill. kroner	xx mill. kroner
3	Eks.1: Prosjekt C	xx mill. kroner	xx mill. kroner	xx mill. kroner

Tekstlig omtale av et satsingsforslag skal:

- være på inntil en halv side
- redegjøre for hvordan tiltaket er knyttet til målene for sektoren og institusjonens egne mål og profil
- oppgi beløpet det søkes om
- besvare relevante spørsmål i [utredningsinstruksen](#)

Veiledning til særskilte forslag

1. Forslag til satsinger knyttet til større byggeprosjekter

Eventuelle forslag til satsinger eller innmelding av behov knyttet til større byggeprosjekter forutsetter at behovs- og funksjonsanalyse allerede er gjennomført, jf. [Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor av 20. januar 2012 nr. 39, sist endret 13. januar 2017](#):

Presentasjon av satsingsforslag for byggeprosjekter skal bygge på institusjonenes strategier og campusplaner og inneholde:

- redegjørelse for hvordan prosjektet er knyttet til nasjonale mål og institusjonens egne virksomhetsmål og strategiske prioriteringer
- vurdering av institusjonens eksisterende bygningsmasse og effektiv utnyttelse av denne
- dokumenterte vurderinger av behovet (utredninger og vurderinger institusjonene har gjort), jf. instruksen
- alternative løsninger for å dekke arealbehovet, samt en vurdering av om behovet kan dekkes innenfor institusjonens gjeldende budsjettammer

2. Søknad om midler til studieplasser

Ved eventuell søknad om midler til nye studieplasser skal institusjonene oppgi antall studieplasser (inkludert type, varighet og kategori A-F). Kostnadsanslag er ikke nødvendig.

3. Søknad om endret innplassering av utdanningsprogram

Eventuell søknad om endret innplassering av kategori for eksisterende utdanningsprogram må sendes departementet som en del av institusjonens samlede satsingsforslag. Søknader som sendes utenom institusjonens årlige satsingsforslag behandles ikke.